

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

134. An subditus dubitans, an res praecepta sit licita, teneatur obedire? Et si superior praecipiat aliquid sub conditione, de qua dubitatum est, an sit impleta, an subditus teneatur obedire? Et quid ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Sup. hoc quod hic docetur, late in tom. 8. tr. 1. R. 15. & in Ref. 16 §. vi & late ex doctrina alterius R. illarum quoniam annot.

2. Sed non minus probabilem contrariam esse sententiam quam tueretur Vasquez in 1. 2. q. 19. art. 6. disp. 62. c. 6. in fin. & Salas etiam in 1. 2. q. 21. tr. 8. disp. unica, sect. 8. n. 78. afferentes, quando dubitatur de legitimi Superioris potestate, non teneri subditum obedire, & idem docent, quando adfunt diuersae opiniones probabiles, quia subditus tunc habet obligationem obediendi Praelato, quando Praelatus habet ius, & potestatem certam praecipendi, sed in casu nostro est dubium de eius potestate legitima, ergo, &c.

RESOL. CXXXIV.

An subditus dubitans, an res praecipit sit licita, teneatur obedire?

Et si Superior praecipiat aliquid sub conditione, de qua dubium est, an sit impleta, an subditus teneatur obedire?

Et quid est dicendum, si Praelatus praecipiat sub poena excommunicationis latae sententiae?

Et notatur, quod si Praelatus est dubius de honestate praecipii, vel de excessu suae iurisdictionis, & imperet, subditus si etiam dubitat, non tenetur obedire. Ex p. 4. tr. 3. Ref. 9.

Sup. hoc lege R. §. 5. & verti hoc. vlt. huius Ref.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Vasquez in 1. 2. disputat. 66. cap. 6. num. 51. Sed magis probabiliter affirmatiuam tueretur Sanchez in summa, tom. 2. lib. 6. cap. 3. numer. 3. Azorius tom. 1. lib. 2. cap. 19. quest. 9. Valentia tom. 2. disputat. 2. quest. 14. punct. 4. quest. iunc. 4. §. quartum est, Suarez de Relig. tom. 4. lib. 4. cap. 15. numer. 20. Molin. tom. 1. tractat. 2. disput. 113. concl. 3. & alij penes ipsos.

Sup. hoc in to. 6. tr. 1. R. 95. in fin. & lege doctrinam R. 96. & alterius Ref. eius annot. &c.

2. Sed ego sententiam Vasquez amplector in casu quo subditus ita dubitans timeret obediendo sibi, vel tertiae personae aliquod magnum damnum in rebus, honore, vel fama, aut corpore, vt si v. g. Superior interrogaret illum de proprio, aut alterius delicto, & esset dubium si iuridice interroget, tunc enim subditus non tenetur illi obedire. Ita Aragon. in 2. 2. quest. 69. artic. 2. Medina in 1. 2. quest. 19. art. 6. Henriquez lib. 14. cap. 3. numero 3. in glossa littera X, Lessius lib. 2. cap. 4. dub. 9. numer. 77. & alij penes ipsos; quidquid in contrarium afferat Ioan. Sancius in selectis, disp. 43. num. 28. Et ratio est; quia in dubiis fauendum est reo, & licet subditus in tali casu non sit in possessione suae libertatis, est tamen in possessione suae securitatis, seu iuris quo potest se, vel alium à rebus periculosis conseruare; sed de hac quaestione ego alibi fusius egi.

Alibi in R. 2. not. praetertax, & si placet lege etiam doctrinam alterius Ref. eius secundae anno.

3. Nota hic etiam cum Sanchez ubi supra num. 26. contra Salas in 1. 2. tract. 8. disput. unica, sect. 19. num. 177. quod si Superior praecipiat aliquid sub conditione de qua dubium est, an sit adimpleta, subditus non tenetur ei in hoc casu obedire, quia in dubio non est praesumendum conditionem esse adimpletam; sed ante impletam conditionem praecipitum illud non obligat subditum, ergo &c. Et in his casibus, in quibus subditus non tenetur in dubio obedire Praelato, idem dicendum est, si Praelatus praeciperet sub poena excommunicationis latae sententiae; & ratio est, quia excommunicatio non imponi potest nisi pro inobedientia; sed in his casibus non reperitur, quia subditus iuste non obedit, ergo, &c. Ita Sanchez loc. cit. num. 27. & alij.

Sup. hoc in to. 5. tr. 1. extra doctrinam R. 31 si notauerit, & diceat.

4. Notandum est etiam hic, quod si Praelatus dubius de honestate rei praecipit, vel de excessu suae iurisdictionis imperet, subditus si ipse etiam dubitet, non tenetur obedire. Ita contra Henriquez

lib. 1. 2. cap. 6. num. 5. in glossa lit. T. Cordubam, vtrumque que Ledesnam, Lopez, & alios docet Castrus Paulus tom. 1. disp. 3. punct. 13. numero 13. & alij penes ipsum.

RESOL. CXXXV.

An Praelati Regulares teneantur ferre censuras in scriptis?

Et an aliter faciendo peccent, & incurrant suspensionem?

Et quid, si Guardianus dicat pro suo triennio sub excommunicatione, ne subditi sui talem domum ingrediantur, vel quid simile, si hoc faciat sine scriptis, an incurrat, &c. Ex p. 5. tr. 9. Ref. 73.

§. 1. **D**iximus supra censuras esse ferendas in scriptis, & non solo verbo, & aliter facientes peccant, & incurunt in suspensionem ab ingressu Ecclesiae per mensum, & à diuinis, quam suspensionem etiam incurrit ferens censuram sine expressione causae, vt docet Angelus, ver. suspensio, 1. numero 16. Nauar. cap. 27. n. 8. Auila part. 2. cap. 2. disput. vlt. dub. 3. & part. 3. disput. 3. dub. 1. conclus. 4. & alij.

2. Sed difficultas est, an Praelati Regulares si ferant censuras sine scriptura, peccent & in suspensionem incurant. Prima opinio negat, quia durum videtur ipsis seruari hunc ordinem, cum saepe censuras ferre debeant; & pro hac opinione Bonacina de censur. disputat. 1. quest. 1. punct. 9. numero 2. citat Sayrum, & Henriquez. Secunda opinio affirmat, quia in cap. cum medicinalis, de sententia excommunicatio. in 6. absolute loquitur, nec adest ratio sufficiens, propter quam excipiendi sunt Religiosi, qui non debent temere & ex leui causa graues censuras ferre. Tertia opinio asserit, Praelatos Regulares non posse ferre censuras sine scriptura, quando illas ferunt per modum statuti; secus autem per modum sententiae particularis contra aliquem, & ita tantibus privilegiis docet Portel in dub. Regular. ver. excommunicati, numero 1. vbi sic ait. Praelatus ponens sine scriptis excommunicationem per modum statuti incurrit poenam iuris, quae est suspensio officij. Illa autem erit per modum statuti, vel ordinationis, quae ponitur omnibus fratribus Provinciae, & permanenter, Rodriquez ibidem, & reuera Leo X. compend. ver. excommunicatio. §. 7. excusans Praelatos excommunicantes absque scriptis, solum loquitur de excommunicatione ab homine, & contra particularem, & proinde si stat per modum statuti, & non ponatur in scriptis, incurrit poenam praedictam. Et quid si Guardianus pro suo triennio dicat sub excommunicatione, ne sui subditi talem domum ingrediantur, vel quid simile, si hoc faciat sine scriptis, si incurrit? Ego credo quod sic, quia illa non est ab homine, neque contra aliquem fratrem particularem, & si non est statutum, est saltem ordinatio, & Leo X. solum excusat excommunicantem aliquem particularem. Excusabit tamen inaduertentia, ignorantia, vel consuetudo praescripta. Ita Portel, cui etiam adde Villalobos in Manuali Confessoriorum, cap. 1. 2. n. 7. vbi sic ait. [Algunas condiciones pone el derecho que se deuen guardar en poner las censuras. La primera que se ponga por escrito, aunque si se hiziere sin esso valdria, y Leon X. concedio que los Prelados de la Orden de los Frayles Menores de la Obseruancia, quando descomulgán à algun Frayle en capitulo de comunidad, no esten obligados à ponerla por escrito, mas el Prelado que pone descomunion por via de estatuto (como si la pusiese à todos los